

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

Erasmus+

Erasmus kursi
“Aktīvā māksla: mākslas izpratne un baudīšana klasē un ārpus tās”
Spānija, Tenerife, Europass Teacher Academy
14.07. – 19.07. 2025.

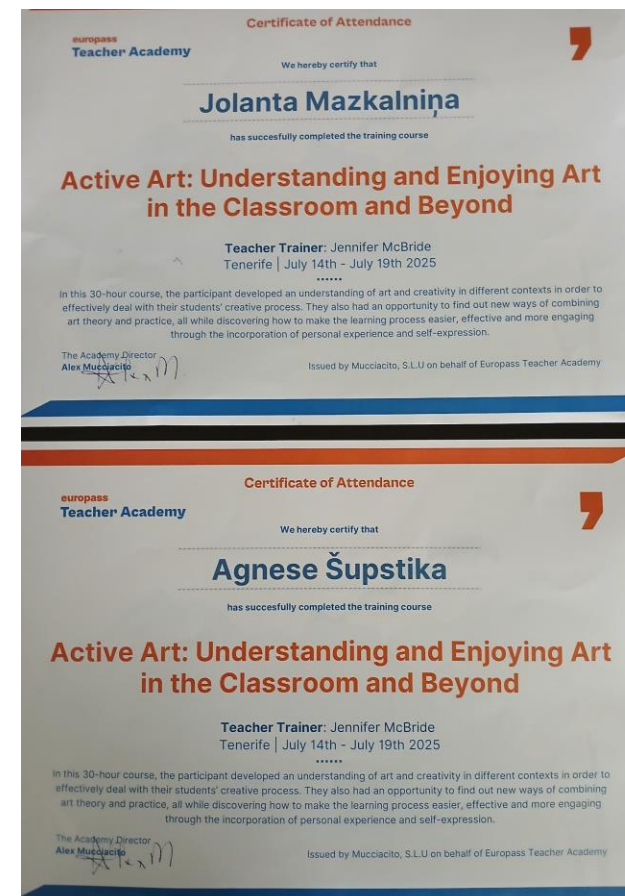
Agnese Šupstika, Jolanta Mazkalniņa

Kursa mērķis:

Apgūt, kā produktīvā veidā apvienot mākslas teoriju un praksi, lai aktīvi uzturētu skolēnu uzmanību un motivāciju visā radošajā procesā, tostarp mākslas radīšanā, mākslas komunikācijā, mākslas izstādes sagatavošanā un apmeklēšanā.

- Kursi notika Tenerifē San Cristobal de La Laguna pilsētiņā, kas atrodas salas ziemeļu daļā.
- Grupā piedalījās 6 dalībnieki: 3 no Vācijas, 1 no Islandes un 2 no Latvijas.

Kursa ievads un mākslas izglītība

- Ieskats kursa programmā, paredzētās kultūras aktivitātes, iepazīstināšana ar Tenerifes vēsturi, kultūru un tradīcijām;
- Iepazīšanās aktivitāte «ledlauzis» dalībnieku iepazīstināšanai un savstarpējas saiknes veidošanai;
- Kursu dalībnieki iepazīstina ar sevi, prezentē savu valsti, pilsētu, skolu, savas tautas tradīcijas un kultūru.
- Mākslas izglītība. Radošā procesa izpēte, veidojot radošo ceļojuma karti. Diskusijā tiek pārrunāts, kādas ir radošā procesa daļas vai posmi, kas notiek pirms, radošās aktivitātes laikā un pēc tās.
- Mākslas psiholoģijas pamati. Diskusija par to, kā cilvēka prāts piedzīvo un rada mākslu, kādi faktori veicina radošumu un kādi to ierobežo, kādi ir emocionālie aspekti mākslu vērojot un psiholoģiskie faktori, kas ietekmē māksliniecisko izpausmi.
- Mākslas pozitīvā ietekme uz smadzeņu attīstību - uzlabo atmiņu, uzmanību, uztveri, radošo domāšanu, kas savukārt uzlabo problēmu risināšanas prasmes un ļauj rast unikālus risinājumus. Mākslas radīšana paaugstina labas sajūtas – dopamīna līmeni, kas rada ne tikai aizrautību un motivāciju mācīties, bet arī liek smadzenēm atcerēties mācību vielu (iegaumēšanu). Ir ļoti svarīgi atrast veidus, kā stimulēt dopamīna izdalīšanos klasē.
- Mākslinieciskā parādība (mākslinieks, skatītājs, mākslas darbs) un tās atbilstošā ietekme uz mākslas izglītību un līdzdalību. Uzsvars nav jāliek uz estētisko rezultātu, bet gan uz pašu radošo procesu un tā radītiem emocionāliem aspektiem.

Radošuma attīstošie uzdevumi

1.uzd. Noskaņu dēlis.

Jāizveido kolāža, kas rada noskaņu vai sajūtu. Jāpastāsta par savu izveidoto kolāžu, jāizdomā un jāuzraksta stāsts par to. Tad tiek iedots krāsu aplis, kurā ir krāsu skaidrojumi. Pētam dominējošās krāsas kolāžā un meklējam šo krāsu skaidrojumus. Analizējam savu emocionālo un psiholoģisko stāvokli.

2.uzd. Spirāļu zīmēšana.

Uz divām atsevišķām lapām zīmē spirāli, vienu sākot no vidus, otru no lapas malas uz vidu. Abas spirāles jāsavieno, kā, to katram pašam jāizdomā. Tiek pārrunāts, cik daudz dažādu risinājumu var būt, ja nav noteikts konkrēts paņēmieni kā to izdarīt.

3.uzd. Mandala.

Pāros vai pa 3 jāuzzīmē mandala, savā starpā nedrīkst sarunāties, jāzīmē klusējot. Pēc darba izpildes jāpastāsta, kas sagādāja grūtības, kāds bija izaicinājums, kā vienojās savā starpā, kādas emocijas tas izraisīja.

4.uzd. Eksperimentālie zīmējumi.

Tiek iedota nedaudz saburzīta lapa uz kuras jāsaliek punkti burzījumu vietās. Punktus jāsavieno ar dažādām līnijām. Tad jāizkrāso laukumus dažādās krāsās. Tiek parādīti līdzīgi zīmējumi un stāstīts par spāņu mākslinieku Joan Miro un viņa daiļradi.

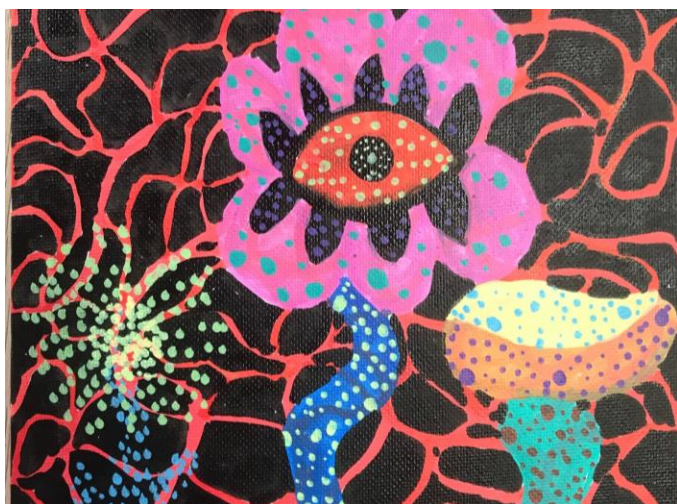
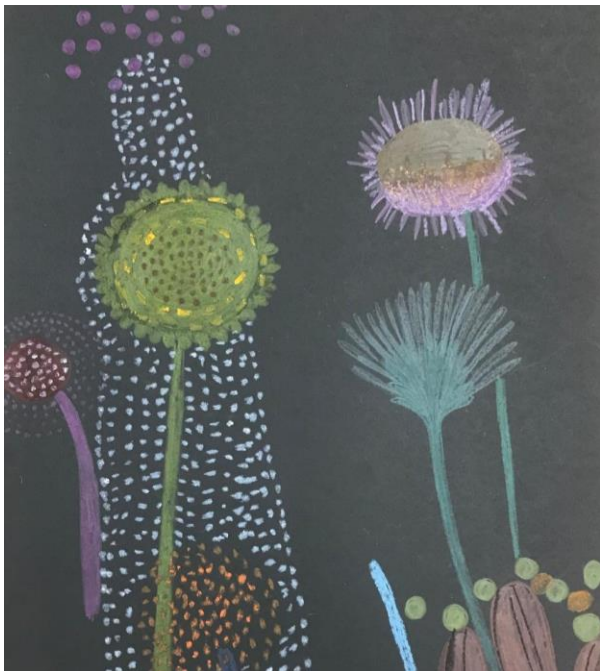
5.uzd. Fantāzijas tēls.

Darbs 4 cilvēku grupai. Lapa tiek salocīta 4 daļās. Pirmais zīmē galvu uz pirmās lapas daļas, tad tā tiek ielocīta, lai nākošais zīmējums neredzētu. Otrais uz nākošās daļas zīmē ķermeni, tad atkal ieloka. Trešais zīmē kājas un ceturtais pēdas. Atlokot vaļā lapu ir sanācis fantāzijas tēls. Fantāzijas tēlam jāizdomā vārds/nosaukums un stāsts. Tiek pārrunāts par to, kas sagādāja grūtības, kas gandarījumu.

6.uzd. Sirreālisms.

Darbs 4 cilvēku grupai. Lapu saloka 4 daļās. Pēc tāda paša principa kā iepriekšējā uzdevumā, bet zīmē apsalūti visu, kas ienāk prātā. Atverot lapu ir sanācis sirreālistisks zīmējums. Seko stāsts par sirreālisma kustības māksliniekiem Bretonu un Dalī, kuri uzskatīja zemapziņu par iztēles avotu.

Mākslas vēsture un dažādās tehnikas

Iedvesmojoties no mākslinieces Kusamas darbiem,

- jārada savs darbs punktošanas tehnikā – puančilismā;
- jāizveido radošu darbu, uzzīmējot vai apgleznojot ķirbjus, sēnes, ziedus vai tauriņus, vari izmantot kolāžas tehniku.

Iedvesmojoties no itāļu mākslinieka Arčimboldo, strādājot pāri, jāizveido cilvēka portretu. Sākumā jāizlemj, kā portets tas būs – dārznieka, bibliotekāra vai kāda cita.

Radošuma apzināšanās uzdevumi

1.uzd. Gleznošanas rotaļa.

Nodarbību sāk ar apzinātas elpošanas vingrinājumiem. Fonā atskaņo instrumentālu relaksējošu mūziku. Acis jāaizver. Ar aizvērtām acīm uz papīra ar abām rokām zīmē – velk līnijas mūzikas ritmā/ iespaidā. Tad izveidojušos laukumus izkrāso dažādās krāsās. Seko stāsts par mākslinieka Arno Šterna radīto ideju – gleznošanas rotaļu, kas sniedz drošu telpu radošai izpausmei bez nosodījuma, kritikas vai vērtējuma.

2.uzd. Darbs ar mālu.

Ar aizvērtām acīm, mīcot mālu rokās, jāizveido objekts pēc savām emocijām, izjūtām. Tad tiek apspriests – kas izdevās, kas sagādāja grūtības, ko vēlējās izveidot, ko saskata darbā citi, kādas emocijas tas izraisa.

3.uzd. Aklās kontūras zīmējums.

Koncentrējoties uz izvēlēto objektu, neskatoties savā lapā un neatraujot zīmuli no tās, jāuzzīmē šis objekts. To dara lēni, ļaujot rūpīgi novērot objekta kontūras. Tas uzlabo fokusu un novērošanas prasmes, roku un acu koordināciju, jo acu un zīmuļa kustības tiek sinhronizētas. Tas var būt arī meditātīvs vingrinājums.

4.uzd. Sacelšanās un disciplīnas pretstatīšana.

Izveidot divus zīmējumus. Vienam jābūt pēc iespējas mežonīgākam un haotiskākam (var izmantot rokas, otas vai pat vienkārši ķepājumu). Otram zīmējumam izmantot lineālu un precīzas formas (kvadrātus, aplis un trijstūrus). Šī aktivitāte skolēniem māca, kā dažādas tehnikas un pieejas var paust pretējas idejas un mudina viņus eksperimentēt gan ar brīvību, gan kontroli savā darbā. Tiek apspriesta sacelšanās un disciplīna mākslā, abstraktā un reālistiskā māksla.

Māksla ārpus klases

Nodarbības notika Garcia Sanabria parkā un pašvaldības bibliotēkā, kurā bija vairākas mākslas darbu izstāžu zāles.

Uzdevumi parkā:

- jāizvēlas kāda no krāsām, parkā jāatrod 5 šīs krāsas toni un tos jānofotografē. Tad seko diskusija par krāsu radīto noskaņu un iedarbību;
- jāatrod 5 dažādas faktūras un vienu objektu, kas būtu abstrakcionismā, viss jānofotografē. Grupā pēc faktūru fotogrāfijām, jāatmin objekti, tad seko diskusija par to, kāpēc šī faktūra piesaistīja jūsu uzmanību, kas jums tajā šķiet interesants;
- izveidot vienu radošu darbu, iedvesmojoties no parkā redzētā, jāpastāsta par savu darbu citiem, jāizdomā nosaukums tam, jāpaskaidro sava izvēle un tehnika kādā darbs izpildīts;
- jāizskaita parkā esošie tēlniecības objekti, jānofotografē, jāizvēlas viens no tiem un jāuzskicē, jāpastāsta par to, jāpaskaidro sava izvēle, ko jūsu prāt mākslinieks vēlējās pateikt ar to, kā tas maina vidi ap to.

Uzdevumi bibliotēkā:

- apskatīt mākslas darbu ekspozīciju, izvēlēties vienu, kas vairāk patīk/uzrunā, pastāstīt par to, ko tas tavuprāt vēsta, kādas emocijas tas rada. Izvēloties citu mākslas darbu, tas fotoattēlā jāpārveido noņemot vai pieliekot klāt kādu elementu, lai mākslas darbs mainītu vēstījumu/nozīmi.

Pēc katra uzdevuma seko diskusijas, pārrunas, dalīšanās ar savām domām, izjūtām, emocijām, kāpēc tas piesaistīja uzmanību, kas šķiet interesants, par ko tas liek aizdomāties, raksturo to, izdomā nosaukumu, paskaidro savu izvēli, kā mākslas darbs maina vidi/telpu, vai tas aicina mijiedarboties, par ko tas jums liek domāt, vai darbs paūz kaut ko konkrētu, vai ir kāds vēstījums utt.

Pašvaldības bibliotēka

Pašvaldības bibliotēkā tiek piedāvātas dažādas aktivitātes bērniem, kas saistītas ar mākslu – zīmēt, līmēt, gleznot, radoši izpausties.

Bibliotēkā ir daudz mākslas izstāžu zāles, kuros izvietoti dažādu mākslas veidu un mākslinieku darbi – fotogrāfijas, tēlniecības objekti, instalācijas, gleznas, grafika, plakāti utt.

Izstādē katrā telpā ir televizors, tajos tiek rādītas dažādas dokumentālas īsfilmas.

Lasītava bibliotēkā strādā cauru dienu.

Mākslas izstādes plānošana

- Grupu darbs. Jāizveido mini mākslas izstāde no izveidotiem mākslas darbiem.
- Jāsadala lomas :
 - izstādes vadītājs/gids, kas varēs pastāstīt par darbiem;
 - izstādes plakāta veidotājs (izstādes nosaukums, mākslinieki, kas biedalās izstādē);
 - ekspozīciju iekārtotāji (vienojošais mākslas darbos – tehnika, krāsas vai kas cits).
 - katram pie saviem mākslas darbiem jāpieraksta nosaukums, savs vārds, uzvārds. Grupu darbiem, jāvienojas par darba nosaukumu.

Kultūras aktivitātes

Kursa laikā bija iekļautas divas ekskursijas gida pavadībā. Viena bija uz Teides kalnu (vulkānu), bet otra uz pilsētām La Orotavu, Icod de Los Vinos un Garrachico, kur apmeklējām tauriņu māju, redzējām lielāko Pūķa (Dragon) koku, izstaigājām parkus un pastaigājāmies pa vecpilsētām.

leguvumi pēc kursa apmeklējuma:

- pilnveidoju prasmes produktīvā veidā izmantot mākslu, mākslas teorijas un prakses psiholoģiju;
- izprast un apsvērt dažādus radošas interpretācijas un mācīšanas veidus;
- aktīvi uzturēt skolēnu uzmanību un motivāciju radošas nodarbības un mācību procesa laikā;
- uzlabot radošo attieksmi un stimulēt radošo domāšanu, izmantojot grupu un individuālus vingrinājumus;
- uzlaboju savas angļu valodas prasmes;
- pilnveidoju savas darba un organizatoriskās metodes, pateicoties problēmu risināšanas uzdevumiem, kas bija izaicinājums visa kursa laikā;
- uzlaboju savas komunikācijas prasmes, veicot sadarbības uzdevumus. Jo īpaši prezentējot informāciju un piedaloties diskusijās;
- papildināju savas zināšanas par citām kultūrām, mijiedarbojoties un strādājot ar kolēģiem no dažādām Eiropas valstīm.